Қарағанды медицина колледжі

Пән: ТЕРАПИЯ

Тақырыбы: Қант сусамыры

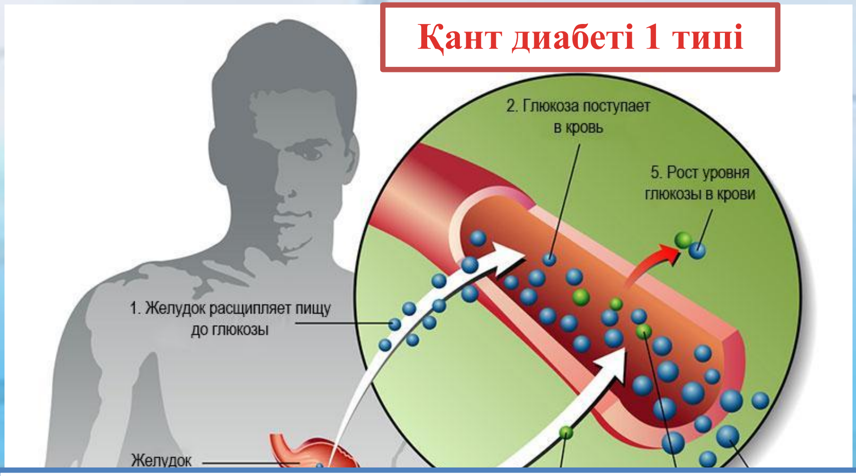

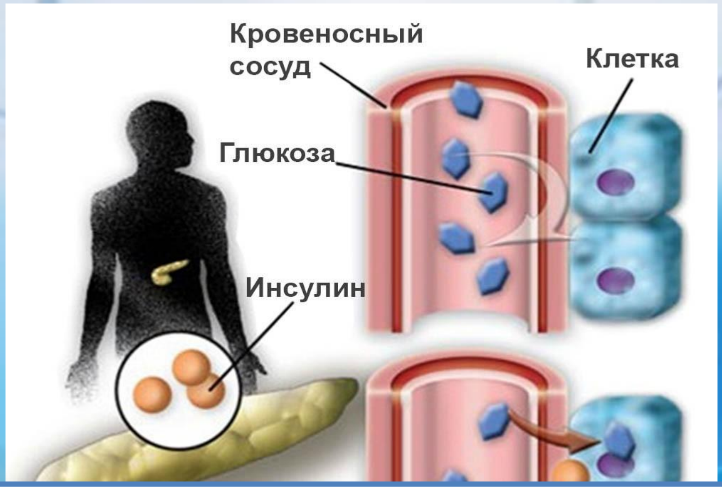

Алпысбекова Акнур 4-1

ЖОСПАР:

1. Қант диабеті
2. Қант диабетінің түрлері
3. Этиологиясы
4. Клиникасы
5. Асқынулары
6. Емдеу
7. Статистиқалық мәліметтер
8. Алдын алу

ҚАНТ ДИАБЕТІ

Қант диабеті – бұл эндокриндік ауру, ұйқы безі бөлетін гормон – инсулиннің мүлде бөлінбеуінен не жеткіліксіз түрде бөлінуінен қандағы қант деңгейінің көтерілуімен сипатталады. Ауру барлық зат алмасу үдерістерінің бұзылуына әкеледі, қан тамырларын, жүйке жүйесін, басқа да жүйелер мен ағза мүшелерін зақымдайды.

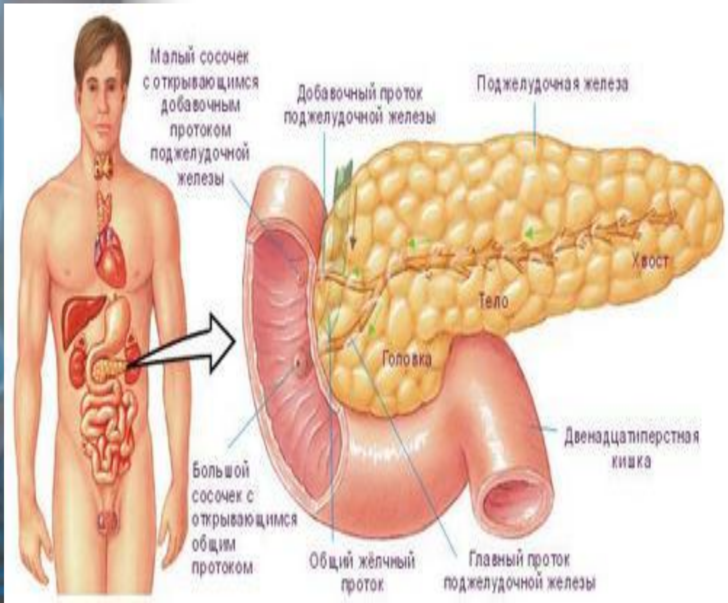

Қант диабеті түрлері:

1. Инсулинге тәуелді диабет (қант диабетінің 1 түрі) көбіне балалар мен жастарда кездеседі;

2. Инсулинге тәуелсіз диабет (қант диабетінің 2 түрі) әдетте 40 жастан асқандардың және артық салмағы бар адамдарда болады. Диабеттің осы түрі кең (80-85% жағдайда);

3. қайта айналып соғатын (немесе симптоматикалық) қант диабеті;

4. Аяғы ауыр келіншектер диабеті.

5. Жеткілікті өлшерде тамақтанбағанда туындайтын диабет

dermis.3dn.ru

Қант диабеті

ҚАНТ ДИАБЕТІНІҢ 1 ТҮРІНДЕ **ИНСУЛЛИН МҮЛДЕ БӨЛІНБЕЙДІ, ҰЙҚЫ БЕЗІ ЖҰМЫСЫНЫҢ БҰЗЫЛУЫНА БАЙЛАНЫСТЫ.**

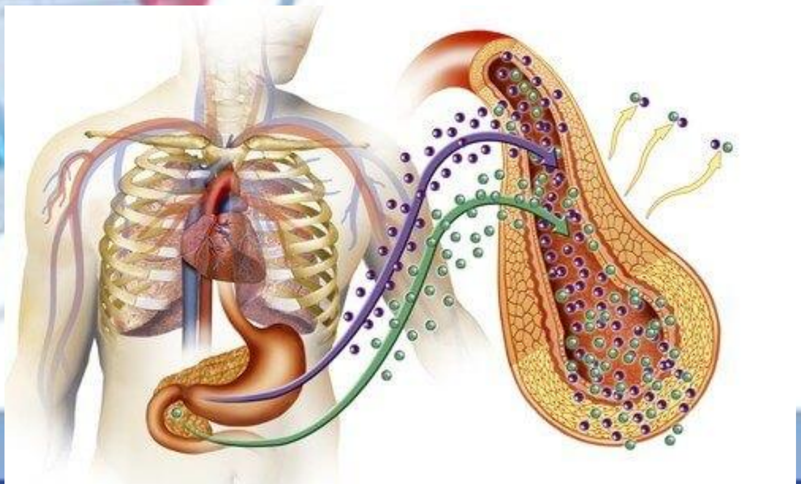

Қант диабетінің 2 түрінде **инсуллин жеткіліксіздігі байқалады. Ұйқы безі жасушалары инсулиннің жеткілікті мөлшерін жасап шығарады (кейе тіпті артық мөлшерде). Алайда жасуша беті жабылып, қандағы глюкозаның жасуша ішіне сіңуіне тосқауыл болады. Жасушадағы инсуллин жетіспеушілігі инсуллиннің көп мөлшерде бөлуіне себеп болады, бірақ ол көп бөлінгенімен жасушаға сіңбей, уақыт өте келе инсуллин бөлунуі азаяды.**

ЭТИОЛОГИЯСЫ

- Тұқым қуалаушылық-65 пайызға дейін.
- Балалардағы вирусты инфекциялардың асқынулары- қызылша, желшешек, тұмау, мысқыл т.б.
- Стресстік ситуациялар.
- Тамаққа қанттар мен майларды көп пайдалану.

shava.kz

Селен элементі бар биоқоспаларды үзбей пайдалану 2 типті қант диабетінің туындауына себеп болуы мүмкін.

Қант диабетінің 2 түрі пайда болу үшін негізгі екі фактор әсер етеді: семіздік және тұқымқуалаушылық.

Семіздік. Семіздіктің 1 сатысында қант диабетінің туындау мүмкіндігі 2 есеге артады, семіздіктің 2 сатысында – 5 есе, 3 сатысында – 10 еседен көп. Аурумен семіздіктің абдоминальды түрі көп байланысты – бұл кезде май қарынға жиналады.

Тұқымқуалаушылық. Ата-анасында немесе жақын туыстарында қант диабеті болса адамның ауруға шалдығу мүкіндігі 2-6 есеге артады.

Инсулинге тәуелсіз диабет біртіндеп дамиды, белгілері де біліне қоймайды.

Қайта айналып соғатын диабет себептері:

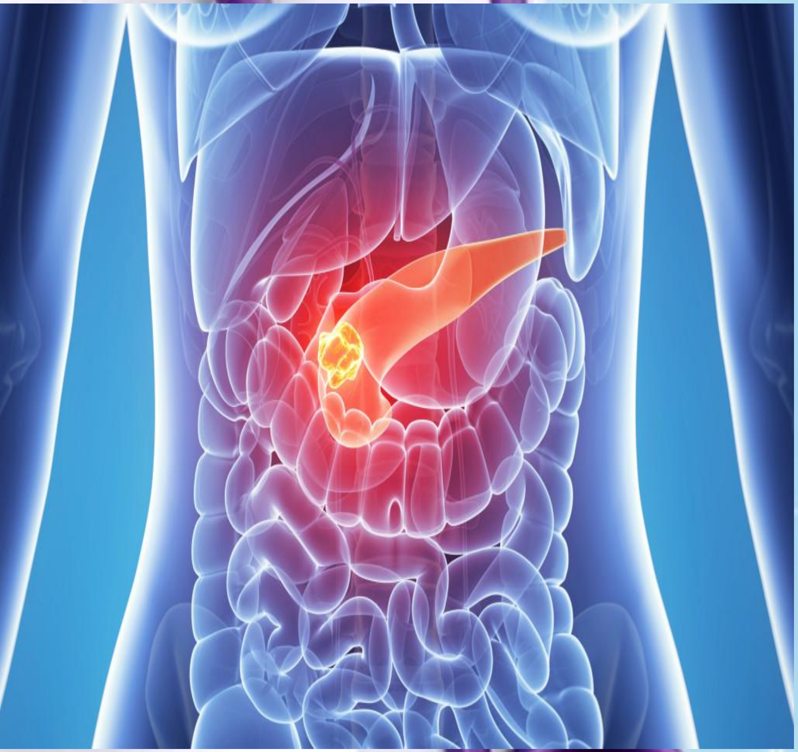

Ұйқы безінің аурулары (панкреатит, ісік, резекция и т.д.);

Қайта айналып соғатын диабет себептері:

ГОРМОНДЫҚ БҰЗЫЛЫС (ИЦЕНКО-КУШИНГ СИНДРОМЫ, АКРОМЕГАЛИЯ, ДИФФУЗДЫ-ТОКСИКАЛЫҚ ЗОБ, ФЕОХРОМОЦИТОМА);

Қайта айналып соғатын диабет себептері:

Дәрі-дәрмек пен химиялық заттардың әсері;

КЛИНИКАСЫ

Шөлдеу (науқас тәулігіне 3-5 л, одан да көп су ішуі мүмкін);

кіші дәретке жиі шығу (күндіз де, түнде де);

КЛИНИКАСЫ

Ауыз құрғау

Әлсіздік

Тәбеттің күшті болуы

КЛИНИКАСЫ

-ұйқының қанбауы;
-шаршап тұру;
-жараның ұзақ уақыт емделмей қоюы

КЛИНИКАСЫ

қант диабетінің 1 түріндде ада тез салмақ тастайды

ал 2 түрінде аса көп салмақ қосады инсулинге тәуелді 1 түрі тез дамиы, кейде кенет пайда болуы мүмкін.

Глюкометр

Қалыпты жағдайда нормада қант мөлшері3,3-5,5 ммоль/л

Қант диабеті

www.tvoyrebenok.ru

АСҚЫНУЫ

Жүрек-қан тамыр аурулары (тамырлар атеросклерозы, жүректің ишемиялық ауруы, миокард инфарктысы);

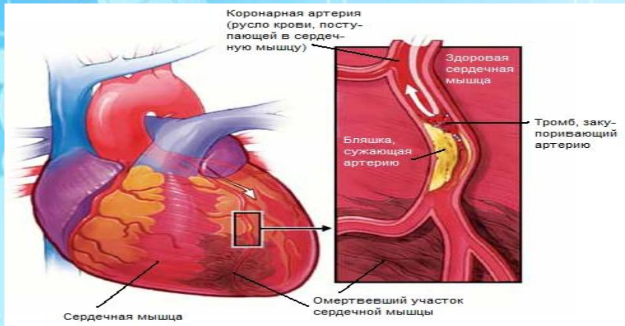

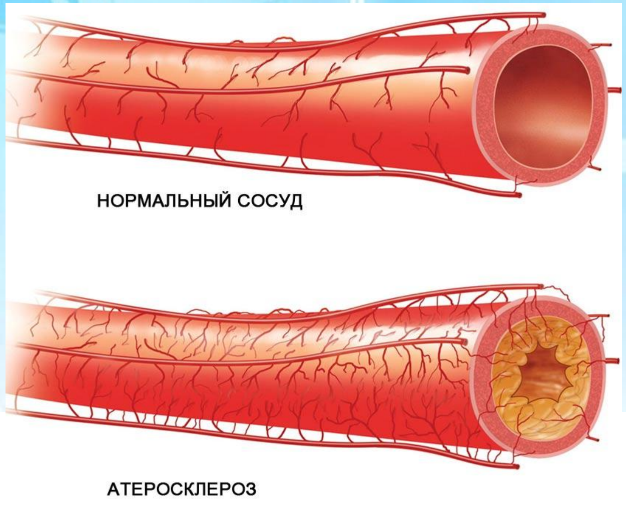

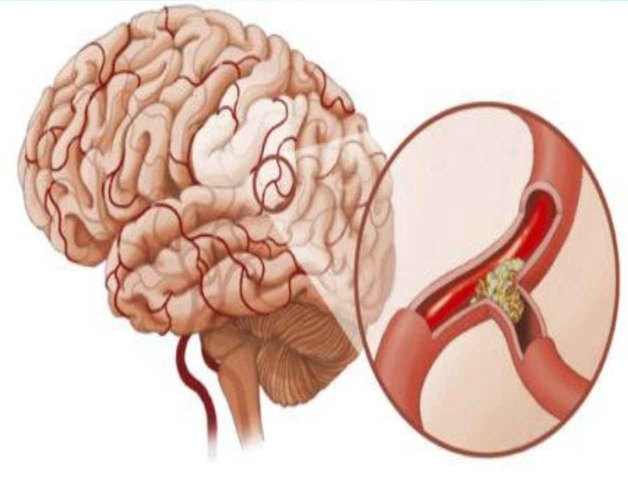

АСҚЫНУЫ

Перифериялық артериялар, аяқ артерияларының атеросклерозы.

Аяқтардың микроангиопатиясы (ұсақ қан тамырларының зақымдануы);

Аяқтардың микроангиопатиясы (ұсақ қан тамырларының зақымдануы);

АСҚЫНУЫ

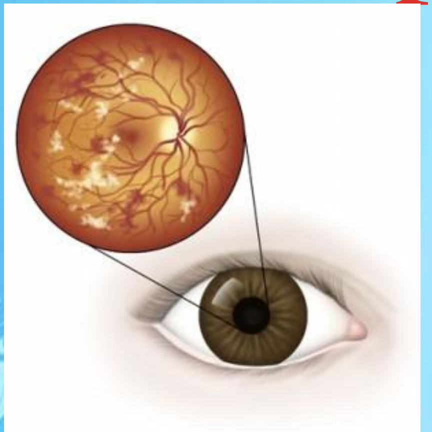

-ДИАБЕТ РЕТИНОПАТИЯСЫ (КӨЗДІҢ КӨРУ ҚАБІЛЕТІ НАШАРЛАЙДЫ);

-НЕЙРОПАТИЯ (СЕЗУ МҮШЕЛЕРІНІҢ БҰЗЫЛЫСЫ, ТЕРІНІҢ КЕУП, ҚАБЫРШАҚТАНУЫ, АЯҚТАҒЫ ТЫРЫСУ, АУЫРСЫНУ);

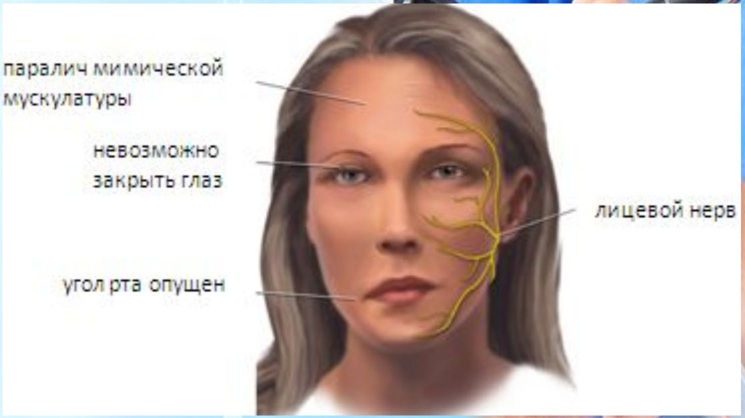

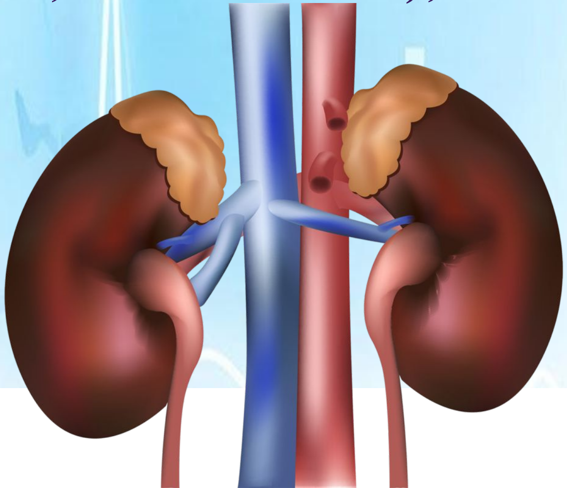

НЕФРОПАТИЯ (ЗӘРМЕН АҚУЫЗДЫҢ БӨЛІНУІ, БҮЙРЕК ЖҰМЫСЫНЫҢ БҰЗЫЛУЫ);

АСҚЫНУЫ

Диабет кезіндегі табан — жұмсақ тіндердің, терінің, тамырлардың, перифериялық жүйкелердің бұзылуынан туындайтын табан аурулары (жаралар, іріңнің жиналуы)

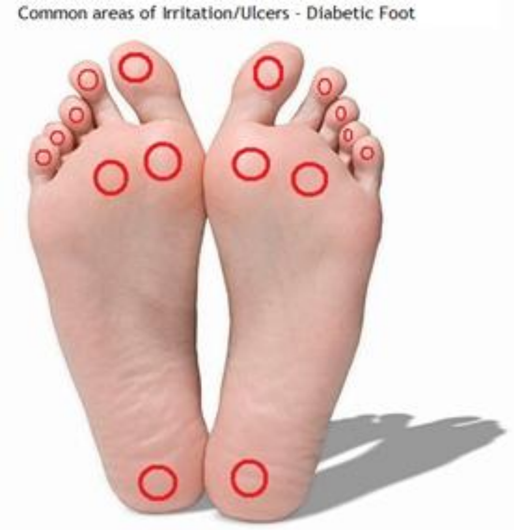

Диабет кезінде аяқтарға күтім жасау

1. Аяқ тырнақтын абайлап алыңыз(бәрінен де тырнақтарды абайлап егеген дұрыс). Егер де сіздер бұл ретте мұнымен башпайдың жұмсақ тіндеріне зиян келтіруге тәуекел етсеңіздер, онда тырнақтық беттердің бұрыштарындағы тырнақтарды қырықпаңыздар. Аяқтардың жұмсақ тіндерінің кез келген, тіпті мардымсыз зақымдануының өзі жараға бастама болуы мүмкін екендігін есте ұстаңыздар.

Диабет кезінде аяқтарға күтім жасау

2. ЖАЛАҢАЯҚ ЖҮРМЕҢІЗДЕР, АЯҚТАРДЫ ӨТКІР ЗАТТАРДАН МҮМКІН БОЛАТЫН БАРЛЫҚ ЖАРАҚАТТАРДАН ҚОРҒАҢЫЗДАР.

3. СПОРТТАН БАС ТАРТЫҢЫЗДАР, БҰЛ КЕЗДЕ СІЗДЕР АЯҚТАРЫҢЫЗДЫ ЖАРАҚАТТАУҒА ТӘУЕКЕЛ ЕТЕСІЗДЕР.

4. АЯҚТАРДЫ ЫЛҒАЛДАУШЫ КРЕММЕН МАЙЛАҢЫЗДАР ЖӘНЕ АЯҚ ТЕРІСІНІҢ ҚҰРҒАМАУЫН ЖӘНЕ ЖАРЫҚШАҚТАНБАУЫН ҚАДАҒАЛАҢЫЗДАР.

Қызарулар, іріңдеулер немесе шағын жаралар айқындалған кезде дереу дәрігерге жүгініңіздер.

Гипогликемиялық кома

Айқындалуы:

Гипогликемиялық кома кенет басталады, аузынан ацетон иісі шықпайды, терісі боз, дымқыл, демалысы жиі үстірт, денесі құрысып-тырысады, тез есінен танады.

Себептері:

1. Тамақпен организмге қанттардың кем түсуі.
2. Организмге инсулинді шамадан көп енгізу.

DATALIFE ENGINE
SOFTNEWS MEDIA GROUP

АСҚЫНУЫ

2 түрдегі қант диабеті кезінде жалпы хал-ахуалдың нашарлығы, әлдің құруы, іштің ауруы, құсу, ауыздан ацетон иісінің шығуы байқалады. Бұл қанда кетоновтық заттарың (кетоацидоз) жиналып қалуымен түсіндіріледі. Егер дер кезінде шара қолданбаса, науқас есінен тануы мүмкін – диабет комасына түсіп, көз жұмуы ықтимал. Шамадан тыс инсуллин қабылдаған кезде және қандағы глюкозаның күрт түсуінен адам комаға түсуі мүмкін.

Асқыну қаупін бағалау кестесі

Қант диабетінің асқыну қаупін бақылау

	төмен			орташа		жоғары					
HbA1c	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0
Глюкоза, мг%	50	80	115	150	180	215	250	280	315	350	380
Глюкоза, ммоль/л	2,6	4,7	6,3	8,2	10,0	11,9	13,7	15,6	17,4	19,3	21,1

Все об анализах крови и здоровье

ДИАБЕТ КЕЗІНДЕ АСҚЫНУЛАРҒА ТАП БОЛМАУ ҮШІН

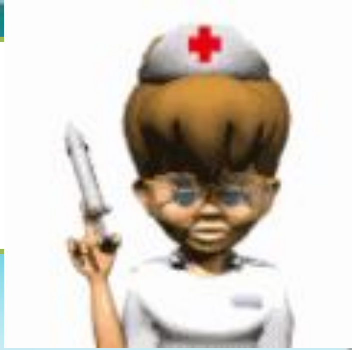

Үнемі қандағы қант деңгейін бақылап түсу керек және емдеу қажет.

Статистикаға сүйенсек…

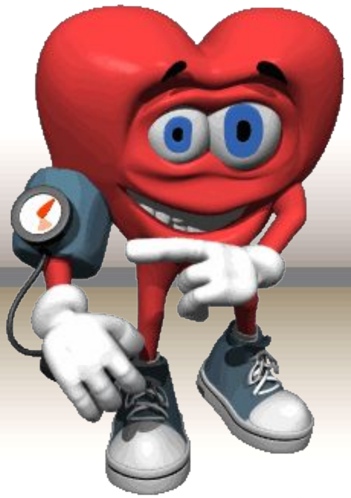

Әлемде қант диабеті ауруы (миллион)

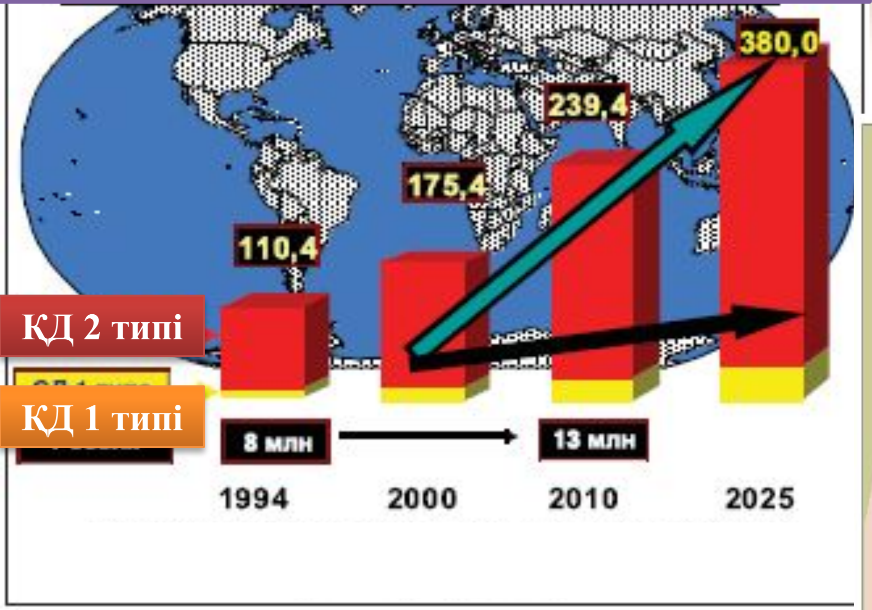

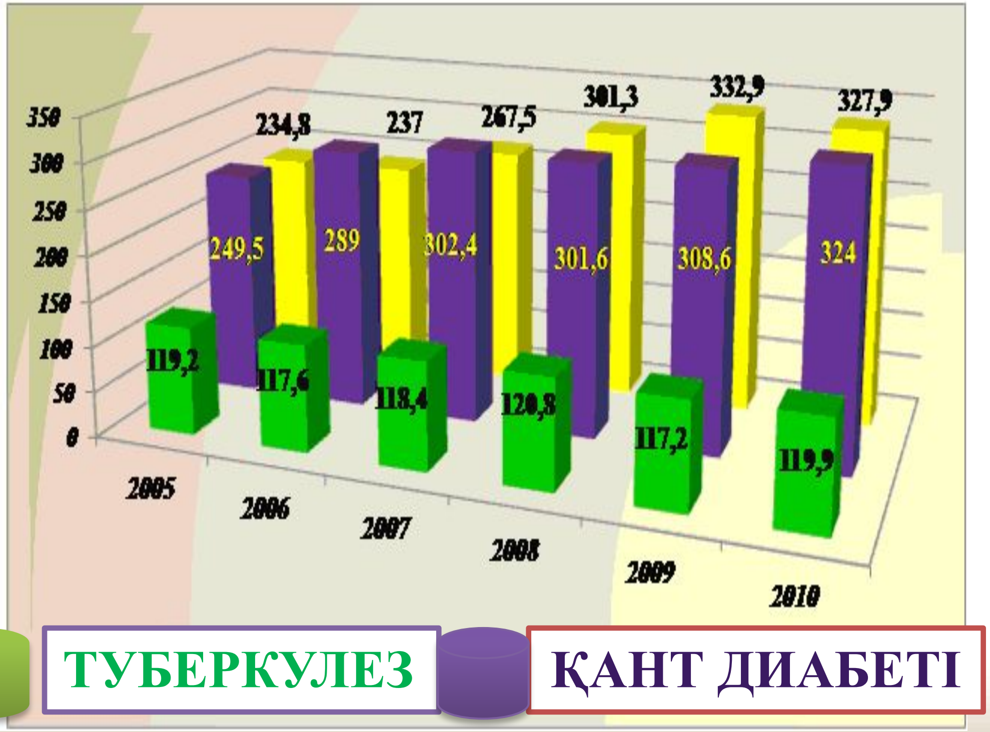

Қант диабетінің балалардағы ерекшелігі:

Ауру қатты екпінді басталады.

Балаларда аурудың жеңіл түрі кездеспейді.

Асқынуға бейімді.

Бұл қауіпті асқынулар- *гипергликемиялық және гипогликемиялық комалар*. Бұл комалар жедел жәрдемді қажет етеді.

shava.kz

Диагностика

ҚАНТ ДИАБЕТІН АНЫҚТАУ ҮШІН КЕЛЕСІ ЗЕРТТЕУЛЕР ЖҮРГІЗІЛЕДІ:

ҚАНДАҒЫ ГЛЮКОЗАНЫ АНЫҚТАУ: АШ ҚАРЫНҒА КАПИЛЛЯРЫҚ ҚАНДАҒЫ (САУСАҚТАН АЛЫНАТЫН ҚАН) ГЛЮКОЗАНЫ АНЫҚТАУ .

Диагностика

Глюкозаға толеранттылықты тексеру: аш қарынға 75 г глюкозаны 1-1,5 стақан суға араластырып ішіп, 0,5-2 сағаттан кейін қандағы глюкозаның концентрациясын анықтау;

Нәтижені бағалау	Қандағы глюкоза мөлшері (ммоль/л)	
	Аш қарынға	Глюкоза қабылдаған 2 сағ.кейін
қалыпты	< 5,5	< 7,8
Глюкозаға толеранттылық бұзылуы	< 6,1	7,8—11,1
Қант диабеті	> 6,1	> 11,1

Диагностика

- Зәрдегі глюкоза мен кетонов денелерін анықтау: егер зәрде бар болса, демек, адам науқастанған.

- Гликозилирдік гемоглобин: қант диабетіне шалдыққандарда көп мөл болады.

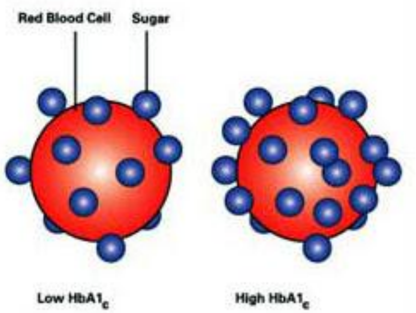

- Қандағы инсулин мен С-пептидтерді анықтау: 1 түрінде қандағы инсулин мен С-пептидтердің саны азаяды, 2 түрінде қалыпты болуы мүмкін.

Қант диабетін емдеу

Арнайы диетаны ұстану керек: қант, шәрбат, тәтті жемістерді, печенье қолданбаған жөн.

•Аз-аздан күніне 4-5 рет тамақтану керек.

•Қантты алмастыратын өнімдерді қолданған абзал (аспартам, сахарин, ксилит, сорбит, фруктоза и тб)

dermis.3dn.ru

Қант диабетін емдеу

Күнде инсуллин салу (инсулинотерапия) — 1 түрімен ауыратын адамдарға қажет немесе 2 түрі асқынып кеткен жағдайда қолдану керек.
Дәрі арнайы шприц-қалам түрінде шығарылады, оңай салуға болады.

Инсуллинмен емделу кезінде әрдайым қандағы және зәрдегі инсуллин мөлшерін бақылап отыру керек (арнайы жолақшалардың көмегімен).

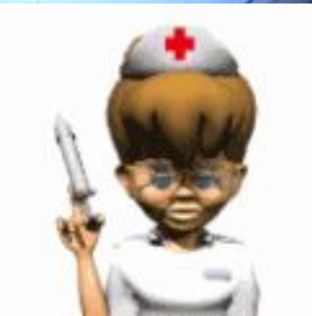

Қант диабетін емдеу

ДӘРІ-ДӘРМЕК ҚАБЫЛДАУ, ОЛАР ҚАНДАҒЫ ҚАНТТЫ ТҮСІРЕДІ. ӘДЕТТЕ ДИАБЕТТІҢ 2 ТҮРІН ЕМДЕУДІ ОСЫ ДӘРІЛЕРДІ ІШУДЕН БАСТАЙДЫ. АУРУ АСҚЫНЫП ДАМЫСА ИНСУЛЛИН САЛУ КЕРЕК БОЛАДЫ

ҚАНТ ДИАБЕТІНЕ ШАЛДЫҚҚАНДАРҒА ДЕНЕ ЖАТТЫҒУЛАРЫ ПАЙДАЛЫ. СЕМІЗДІККЕ ҰРЫНҒАН АДАМДАР САЛМАҒЫМЕН КҮРЕССЕ ЕМ НӘТИЖЕЛІ БОЛМАҚ. ҚАТ ДИАБЕТІН ӨМІР БОЙЫ ЕМДЕЙДІ.

ӨЗІН-ӨЗІ БАҚЫЛАП ЖҮРУ, ДӘРІГЕР КЕҢЕСТЕРІН БҰЛЖЫТПАЙ ОРЫНДАУ АУРУДЫҢ АСҚЫНЫП КЕТУІНЕ ЖОЛ БЕРМЕЙДІ.

dermis.3dn.ru